

VÁLTOZÓ JOGSZABÁLYOK – 2020. szeptemberi hatályba lépéssel

I. Az egyes törvényeknek az örökbefogadások elősegítésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi LXV. törvény

2020. június 23. napján kihirdették az egyes törvényeknek az örökbefogadások elősegítésével összefüggő módosításáról szóló 2020. évi LXV. törvényt, mely **2020. szeptember 1. napján** lép hatályba.

A törvény a bíróságokat érintően az alábbi jogszabályokat módosítja.

1. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) módosítása

Az Mt. egy új alponttal egészült ki a munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettség alóli mentesülés esetei vonatkozásában.

- Ennek megfelelően a munkavállaló mentesül a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól az **örökbefogadás előkészítése időszakában évente legfeljebb tíz munkanapra.**
- Ebben az esetben a munkavállalót a kérésének megfelelő időpontban – az **örökbefogadást elősegítő szervezet által kiállított igazolás alapján**, a kiállításától számított kilencven napon belül – **kell mentesíteni.** Az igénybevételről a munkavállaló legalább öt munkanappal korábban tájékoztatja a munkáltatót.

Ez az Iasz. és a Bjt. vonatkozásában azt jelenti, hogy az Mt. fenti módosítása – Mt. 55. § (1) bekezdés j) pontja és az 55. § új (3) bekezdése – utaló szabályként bekerül az Iasz.-ba és a Bjt.-be.

2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) módosítása

- Az **örökbefogadó személyére** vonatkozóan a Ptk. rendelkezései akként egészülnek ki, hogy **három év feletti gyermek** örökbefogadása iránti kérelem benyújtása esetén az örökbefogadás a gyermek érdekében abban az esetben is engedélyezhető, **ha az örökbefogadó szülő és a gyermek között legfeljebb ötven év a korkülönbség.**
- Változnak az **örökbefogadhatóvá nyilvánítás szabályai az egyes időtartamok** vonatkozásában:

A gyámhatóság a nevelésbe vett gyermeket legfeljebb **négy évre** nyilvánítja örökbefogadhatónak, ha a szülőjének szülői felügyeleti joga nem szűnt meg és a szülő önhibájából

- a) gyermekével **nyolc hónapja nem tart rendszeres kapcsolatot** vagy **három hónapon át semmilyen formában nem tart kapcsolatot**, illetve életvitelén, körülményein nem változtat, és emiatt a nevelésbe vétel nem szüntethető meg; vagy

- b) lakó- és tartózkodási helyét az új lakó- és tartózkodási helyének hátrahagyása nélkül megváltoztatja, és az annak **felderítésére irányuló intézkedések három hónapon belül nem vezetnek eredményre.**

II. Az iskolai erőszak megszüntetése és megelőzése érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2020. évi LXXIV. törvény

2020. július 8. napján kihirdetésre került az iskolai erőszak megszüntetése és megelőzése érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2020. évi LXXIV. törvény.

A törvény rendelkezései főszabály szerint a kihirdetést követő nyolcadik napon (2020. július 16.), míg egyes rendelkezések **a kihirdetést követő hatvanadik napon, azaz 2020. szeptember 6.** lépnek hatályba, melyek az alábbiak.

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) módosítása

A módosítás **kibővíti** azon **bűncselekmények körét**, amelyek esetén a **tizenkettedik életévét betöltött**, de a tizennegyedik életévét be nem töltött **személy is büntethető, amennyiben** az elkövetéskor **rendelkezett** a bűncselekmény következményeinek felismeréséhez szükséges **belátással.** (Btk. 16. §)

Ezek a bűncselekmények:

- a hivatalos személy elleni erőszak [Btk. 310. § (1)-(3) bekezdés],
- a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak [Btk. 311. §, ha a 310. (1)-(3) bekezdése szerint minősül],
- a hivatalos személy vagy közfeladatot ellátó személy támogatója elleni erőszak [Btk. 312. §, ha a 310. (1)-(3) bekezdése szerint minősül].

2. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.) módosítása

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó új rendelkezés:

Ha a bíróság a fiatalkorú vádlottat szándékos bűncselekmény elkövetésében bűnösnek mondja ki vagy szabálysértés elkövetéséért a felelősségét megállapítja, akkor a bűnügyi költség viselésére a fiatalkorú vádlott gondozását a cselekmény elkövetésének idején ellátó nagykorú személyt is kötelezheti. (Be. 693/A. §)

III. Az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XCII. törvény

2020. július 15. napján kihirdetésre került az egyes igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XCII. törvény. A törvény 2020. július 16. napján hatályba lépett, azzal, hogy egyes rendelkezései sávosan lépnek hatályba.

A törvény **2020. szeptember 1. napjától módosítja a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvényt (Kjtv.)** az alábbi rendelkezések vonatkozásában.

1. A fegyelmi bíróság ügyrendje

- A fegyelmi bíróság ügyrendjét a fegyelmi bíróság maga állapítja meg.

- Az elsőfokú fegyelmi bíróság ügyrendjét a törvényszék elnöke és az országos elnök, a másodfokú fegyelmi bíróság ügyrendjét a Kúria elnöke és az országos elnök **hagyja jóvá.**
- Az elsőfokú fegyelmi bíróság ügyrendjét a törvényszék és az országos kamara honlapján, a másodfokú fegyelmi bíróság ügyrendjét a Kúria és az országos kamara honlapján **közzé kell tenni.**
- Ügyrendet **2020. augusztus 31-ig el kell fogadni** azzal, hogy az ügyrend legkorábban 2020. szeptember 1-jén léphet hatályba.

2. A fegyelmi bíróság éves tájékoztatója

- A fegyelmi bíróság **minden év február 15-éig írásban tájékoztatja** az országos elnököt, valamint
  - az elsőfokú fegyelmi bíróság esetén a törvényszék,
  - másodfokú fegyelmi bíróság esetén a Kúria elnökét arról, hogy **előző évi működése megfelelt-e az ügyrendjében foglaltaknak.**
- **A tájékoztató tartalmazza:**
  - az előző évben a fegyelmi bírósághoz érkezett, illetve ott befejezett, valamint folyamatban maradt ügyek számát,
  - a fegyelmi bíróság által kiszabott büntetéseket, továbbá
  - a fegyelmi bírósághoz érkezett kizárási kérelmek számát és jellegét.
- A fegyelmi bíróság éves tájékoztatóját az országos elnök
  - az elsőfokú fegyelmi bíróság vonatkozásában a törvényszék elnökével,
  - a másodfokú fegyelmi bíróság vonatkozásában a Kúria elnökével**a tárgyévet követő év március 31-ig közösen vitatja meg és hagyja jóvá.**
- Az elsőfokú fegyelmi bíróság jóváhagyott tájékoztatóját a törvényszék és az országos kamara honlapján, a másodfokú fegyelmi bíróság jóváhagyott tájékoztatóját a Kúria és az országos kamara honlapján **közzé kell tenni.**
- Tájékoztatót **első alkalommal a 2022. évben** kell elfogadni.

3. A fegyelmi tanács elnökének megválasztása

A fegyelmi tanács az elnökét a **bíró tagok közül szótöbbséggel** választja.

4. A fegyelmi bíróság tanácsai

- A fegyelmi bíróság **2-2 tanácsban** működik, amelynek bíró tagjai állandóak.
  - A fegyelmi tanács 2 bíró tagját a fegyelmi bíróság elnöke jelöli ki.
  - A fegyelmi bíróság elnöke a fegyelmi tanácsoknak nem tagja.
- A fegyelmi tanács **közjegyző tagjait a fegyelmi bíróság elnöke esetileg** jelöli ki.
  - A fegyelmi tanács közjegyző tagja az lehet, aki az eljárás alá vont személy székhelyétől eltérő székhelyen, illetve eltérő működési körzetben működik és megjelenésében nincs akadályozva.

5. A fegyelmi bíróval és a vizsgálóbiztossal szembeni kizárás szabályai

Személyi kör

- A **büntetőeljárás hatálya alatt állók és Pp.-nek a bíró kizárására vonatkozó rendelkezései** tekintetében a személyi kör kiterjesztésre kerül – ez az ok már nemcsak a közjegyző tagokra vonatkozik, hanem a **fegyelmi bíróság bíró tagjaira is**.
- **Kikerül a kizárási okok közül, hogy az eljárás alá vont személy képviselője** ne járhatna el fegyelmi bíróként vagy vizsgálóbiztosként.
- A továbbiakban az sem járhat el fegyelmi bíróként vagy vizsgálóbiztosként, aki a **közjegyzői díjszabásról szóló jogszabály rendelkezéseinek betartására irányuló vizsgálat** lefolytatásában részt vett.

A kizárási kérelmek elbírálása

- A törvény **külön rendezi**:
  - a vizsgálóbiztos,
  - a fegyelmi bíróság tanácsának elnöke vagy bíró, illetve közjegyző tagja, valamint
  - a fegyelmi bíróság elnöke
 tekintetében fennálló kizárási ok kezelését és az eljárásokat aszerint, hogy a kizárási okot a fenti személyi kör maga jelenti be, vagy a kizárási kérelmet az eljárás alá vont személy terjeszti elő.
- Ha a **Kúria mellett működő fegyelmi bíróság elnökével** szemben áll fenn kizárási ok, akkor a Kúria ügyelosztás szerint soron következő fegyelmi tanácsa az ügyrend alapján soron következő közjegyző tagok közreműködésével jár el.
- A kizárási kérelemmel érintett fegyelmi bírósági tag **a kizárási kérelem elintézéséig nem járhat el**.
  - Az eljárás soron kívüli,
  - a kizárási kérdésében hozott döntéssel szemben önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a fegyelmi határozat elleni fellebbezésben támadható.

6. Elektronikus ügyintézés

- A fegyelmi eljárás lefolytatása során az **E-ügyintézési törvény** rendelkezéseit alkalmazni kell annak érdekében, hogy a fegyelmi bíróság az eljárás alá vont személynek a határozatait főszabály szerint elektronikus úton, a közjegyző hivatali tárhelyére kézbesíthesse.
- Amennyiben az eljárás alatt álló személyt a szolgálatból felfüggesztik és személyes ügyfélkapuja nincs, a határozatokat részére az E-ügyintézési törvény szerint postai úton kell kézbesíteni.

7. A szolgálatból történő felfüggesztés szabályai

A felfüggesztés az országos elnök határozata jogerőre emelkedésének napjával válik hatályossá.

Felfüggesztés bekövetkezése a törvény erejénél fogva

- A felfüggesztés a **törvény erejénél fogva következik be**, ha a közjegyző, a közjegyzőhelyettes vagy a közjegyzőjelölt
  - közzvádra üldözendő, 3 évnél súlyosabb szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett, szándékos bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll,

- ha letartóztatását, előzetes kényszergyógykezelését vagy olyan bűnügyi felügyeletét rendelték el a büntetőeljárás során, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírta, hogy meghatározott területet, illetve lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül nem hagyhat el, vagy
- ha gondnokság alá helyezés iránti eljárásban a keresetlevelet vele közölték.
  - Ebben az esetben a gondnoksági perben eljáró bíróság a keresetlevélnek az alperes részére történő közléséről értesíti az országos elnököt.
- Az országos elnök a fenti feltételek bekövetkezését **ideiglenes intézkedésként** állapítja meg.
- Az országos elnök a felfüggesztés kérdésében mindössze **deklaratív döntést** hoz, abban a szolgálatból történő felfüggesztés kezdő időpontját határozza meg.

Felfüggesztés, mint ideiglenes intézkedés

- Az **elsőfokú fegyelmi bíróság ideiglenes intézkedésként** az eljárás alá vont személyt a szolgálatából
  - a) **felfüggeszti**, ha
    - aa) az eljárás alá vont személlyel szemben **érdemtelenégi eljárás** indult,
    - ab) az eljárás alá vont személlyel szemben **alkalmatlansági eljárás** indult,
  - b) **felfüggesztheti**, ha
    - ba) az eljárás alá vont személy az (1) bekezdés a) pontja alá nem tartozó bűncselekmény miatt büntetőeljárás – kivéve a magánvádas és a pótmagánvádas eljárást – hatálya alatt áll,
    - bb) a fegyelmi eljárás tárgyát képező kötelezettségszegés súlya és jellege a szolgálattól való távoltartást indokolja.
- **Kiegészül az országos elnök adatigénylési jogköre:**
  - Az országos elnök adatot igényelhet **a bíróságtól** arra vonatkozóan, hogy a közjegyző, közjegyzőhelyettes, közjegyzőjelölt **gondnokság alá helyezés** iránt indított eljárás hatálya alatt áll-e.
- **Az országos elnök is jogkört kap az ideiglenes intézkedés megszüntetésére.**

A felfüggesztés tárgyában hozott határozat

- Az országos elnök a felfüggesztés tárgyában a tudomásszerzéstől számított **8 napon belül** határoz, határozatát az eljárás alá vont személy és a miniszter részére haladéktalanul megküldi.
- Az országos elnök határozata ellen **fellebbezésnek nincs helye, az eljárás alá vont személy és a miniszter azt közigazgatási perben** támadhatja meg.
  - A keresetlevél benyújtásának halasztó hatálya nincs.
- Az országos elnök a határozatot a területi elnökségnek a végrehajtáshoz szükséges intézkedések megtétele végett haladéktalanul megküldi.
- Az eljárás alá vont személy a **felfüggesztés kezdő időpontját követően a felfüggesztés megszüntetéséig közokiratot nem készíthet, és valamennyi eljárási cselekménye hatálytalan.**
  - A felfüggesztés **kezdő időpontjának** a felfüggesztés feltételének bekövetkezéséről való **tudomásszerzést** kell tekinteni.
  - A közjegyző köteles **tartós helyettes** kirendelését kérni a területi elnökségnél.

8. A közjegyzői okiratra vonatkozó új szabályok

A közjegyzői okiratra a Ptk.-nak **az írni nem tudó vagy nem képes személy írásbeli jognyilatkozatára** és annak **érvénytelenségére** vonatkozó rendelkezéseit **nem kell alkalmazni.**